

## Obsah

|                                                                                                                               |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Obsah .....                                                                                                                   | 2         |
| Seznam zkratk používaných v textu .....                                                                                       |           |
| <b>I. OBECNÁ ČÁST .....</b>                                                                                                   | <b>6</b>  |
| 1. Úvod .....                                                                                                                 | 6         |
| 2. Institucionální zajištění ochrany lidských práv .....                                                                      | 7         |
| 3. Mezinárodní dimenze lidských práv .....                                                                                    | 7         |
| 3.1 Smluvní základna .....                                                                                                    | 7         |
| 3.1.1 Zprávy o plnění závazků z mezinárodních smluv o lidských právech a nové mezinárodní smlouvy .....                       | 8         |
| 3.1.2 Ad hoc Návštěva Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT) ..... | 8         |
| 3.1.3 Stížnosti na ČR u Evropského soudu pro lidská práva .....                                                               | 10        |
| 3.1.4 Oznámení na ČR u Výboru pro lidská práva .....                                                                          | 12        |
| 3.1.5 Vnitrostátní provádění rozhodnutí mezinárodních kontrolních orgánů .....                                                | 12        |
| 3.2 Příspěvek ČR k podpoře ochrany lidských práv a demokracie ve světě .....                                                  | 13        |
| 3.2.1 OSN - Rada pro lidská práva .....                                                                                       | 13        |
| 3.2.2 Evropská unie .....                                                                                                     | 14        |
| <b>II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST .....</b>                                                                                                | <b>17</b> |
| 1. ZÁKLADNÍ OBČANSKÁ A POLITICKÁ PRÁVA .....                                                                                  | 17        |
| 1.1. Majetková práva .....                                                                                                    | 17        |
| 1.1.1. Nové návrhy úpravy nájmu bytů .....                                                                                    | 17        |
| 1.1.2. Stížnosti vlastníků domů a bytů k Evropskému soudu pro lidská práva .....                                              | 18        |
| 1.1.3. Nález Ústavního soudu ve věci Schwarzenberská hrobka .....                                                             | 18        |
| 1.1.4. Problematika exekucí .....                                                                                             | 19        |
| 1.2 Právo na soukromí a jeho ochrana .....                                                                                    | 20        |
| 1.2.1 Elektronické občanské průkazy .....                                                                                     | 20        |
| 1.2.2 Základní registry .....                                                                                                 | 21        |
| 1.2.3 Odposlechy .....                                                                                                        | 22        |
| 1.2.4 Lidská práva a technologie .....                                                                                        | 23        |
| 1.2.4.1 Karta Pražana – tzv. opencard .....                                                                                   | 23        |
| 1.2.4.2 Kamerové systémy .....                                                                                                | 24        |
| 1.2.4.3 Předávání dat o leteckých pasažérech (PNR) .....                                                                      | 25        |
| 1.3 Právo na přístup k informacím .....                                                                                       | 26        |
| 1.4. Právo šířit informace .....                                                                                              | 27        |
| 1.5. Svoboda shromažďování .....                                                                                              | 28        |
| 1.5.1. Problémy se shromažďování podporujícími extremismus .....                                                              | 28        |
| 1.5.2. Návrhy na rozpuštění problémových subjektů .....                                                                       | 30        |
| 1.6. Svoboda sdružování .....                                                                                                 | 31        |
| 1.7. Volební právo .....                                                                                                      | 32        |
| 2. SOUDNICTVÍ, PRÁVO NA SOUDNÍ A JINOU OCHRANU .....                                                                          | 34        |
| 2.1. Právo na spravedlivý proces a právo na přístup ke spravedlivému procesu .....                                            | 34        |
| 2.1.1. Souhrnná novela občanského soudního řádu .....                                                                         | 34        |
| 2.1.2. Systémové zajištění dostupnosti právní pomoci - věc o právní pomoci .....                                              | 36        |
| 2.2. Alternativní řešení sporů – mediace .....                                                                                | 36        |
| 2.3. Nový trestní zákoník .....                                                                                               | 37        |

|                                                                                       |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 3. OSOBY OMEZENÉ NA SVOBODĚ .....                                                     | 39 |
| 3.1 Legislativa .....                                                                 | 39 |
| 3.1.1 Nový zákon o Policii ČR.....                                                    | 39 |
| 3.1.2 Návrh zákona o Generální inspekci bezpečnostních sborů .....                    | 40 |
| 3.1.3 Nový trestní zákoník .....                                                      | 41 |
| 3.1.4 Zákon o zabezpečovací detenci.....                                              | 41 |
| 3.2 Judikatura.....                                                                   | 42 |
| 3.2.1 Rozhodnutí ESLP proti ČR .....                                                  | 42 |
| 3.2.2 Ústavní soud.....                                                               | 43 |
| 3.2.3. Nejvyšší správní soud.....                                                     | 46 |
| 3.3 Výkon vazby a trestu odnětí svobody.....                                          | 46 |
| 3.3.1 Trendy ve výkonu vazby a trestu odnětí svobody .....                            | 46 |
| 3.3.2 Vývoj počtu vězněných osob a naplněnost kapacit věznic a vazebních věznic ..... | 47 |
| 3.3.3 Nabídka programů zacházení a zaměstnanost vězňů .....                           | 47 |
| 3.3.4 Poskytování zdravotní péče ve vězeňství .....                                   | 49 |
| 3.3.5 Odběr vzorků DNA osobám ve výkonu vazby nebo trestu .....                       | 49 |
| 3.3.6. Podnět Rady vlády ČR pro lidská práva k vězeňství .....                        | 50 |
| 3.4 Osoby omezené na svobodě orgány policie.....                                      | 51 |
| 3.5 Ústavy pro výkon zabezpečovací detence .....                                      | 51 |
| 3.6 Zařízení pro zajištění cizinců.....                                               | 51 |
| 3.7 Zařízení ústavní zdravotnické péče a sociálních služeb .....                      | 52 |
| 4. OBCHOD S LIDMI, NUCENÁ PRÁCE, DOMÁCÍ NÁSILÍ .....                                  | 53 |
| 4.1 Obchod s lidmi a nucená práce .....                                               | 53 |
| 4.2 Domácí násilí a stalking.....                                                     | 55 |
| 5. HOSPODÁŘSKÁ, SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ PRÁVA.....                                        | 57 |
| 5.1 Pracovně-právní vztahy a zaměstnanost.....                                        | 57 |
| 5.1.1 Zákoník práce a nálezy Ústavního soudu.....                                     | 57 |
| 5.1.2 Zákon o zaměstnanosti a uchazeči o zaměstnání .....                             | 58 |
| 5.1.3 Zaměstnávání žen po mateřské/ rodičovské dovolené .....                         | 58 |
| 5.1.4 Koncept rodičovské dovolené .....                                               | 59 |
| 5.1.5 Pro-rodinný balíček – sladňování rodinného a profesního života.....             | 59 |
| 5.2. Sociální zabezpečení.....                                                        | 60 |
| 5.2.1. Státní sociální podpora .....                                                  | 60 |
| 5.2.2 Nemocenské pojištění.....                                                       | 61 |
| 5.2.4 Pomoc v hmotné nouzi .....                                                      | 62 |
| 5.3. Sociální služby.....                                                             | 62 |
| 5.4 Bydlení.....                                                                      | 63 |
| 5.4.1 Nájem bytu .....                                                                | 63 |
| 5.4.2 Bydlení sociálně slabších a znevýhodněných skupin obyvatelstva.....             | 64 |
| 5.5 Práva osob se zdravotním postižením.....                                          | 65 |
| 5.5.1 Zákonná úprava komunikačních prostředků .....                                   | 65 |
| 5.5.2 Zbavování a omezování způsobilosti k právním úkonům .....                       | 66 |
| 5.5.2.1. Aktuální situace .....                                                       | 66 |
| 5.5.2.2 Nová úprava v navrhovaném občanském zákoníku.....                             | 66 |
| 5.6 Postavení a práva seniorů .....                                                   | 68 |
| 5.7 Právo na přístup ke vzdělání.....                                                 | 68 |
| 5.7.1 Rozsudek ESLP ve věci D.H. proti České republice a reakce ČR .....              | 69 |
| 5.7.2 Právo na vzdělávání u zdravotně postižených dětí.....                           | 70 |
| 6. LIDSKÁ PRÁVA A BIOMEDICÍNA.....                                                    | 72 |
| 6.1 Reformní zdravotnická legislativa.....                                            | 72 |
| 6.1.1. Návrh zákona o zdravotních službách.....                                       | 72 |
| 6.1.2. Návrh zákona o specifických zdravotních službách.....                          | 73 |

|       |                                                                                        |     |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 6.2   | Judikatura.....                                                                        | 73  |
| 6.3.  | Realizace zásady informovaného souhlasu.....                                           | 74  |
| 6.3.1 | Povinné očkování .....                                                                 | 74  |
| 6.3.2 | Porodnictví .....                                                                      | 75  |
| 6.4.  | Omezovací prostředky při poskytování zdravotní péče.....                               | 75  |
| 6.5   | Sterilizace prováděné v rozporu s právem .....                                         | 76  |
| 6.6   | Chirurgické kastrace .....                                                             | 77  |
| 7.    | ROVNÉ ZACHÁZENÍ A DISKRIMINACE .....                                                   | 79  |
| 7.1.  | Antidiskriminační legislativa.....                                                     | 79  |
| 7.2   | Zaměstnání a živnostenské podnikání .....                                              | 80  |
| 7.3   | Diskriminace na základě pohlaví .....                                                  | 83  |
| 7.4   | Diskriminace na základě sexuální orientace .....                                       | 83  |
| 7.4.1 | Stanoviska mezinárodních orgánů ve vztahu k ČR.....                                    | 83  |
| 7.4.2 | Vznik Výboru pro sexuální menšiny Rady pro lidská práva.....                           | 85  |
| 7.4.3 | Registrované partnerství a návrh nového občanského zákoníku.....                       | 85  |
| 7.4.4 | Pochod za práva LGBT lidí.....                                                         | 86  |
| 7.5   | Diskriminace na základě rasy .....                                                     | 87  |
| 7.5.1 | Extremismus a neonacistické koncerty .....                                             | 87  |
| 7.5.2 | Trestná činnost s extremistickým podtextem .....                                       | 88  |
| 7.6.  | Diskriminace na základě věku .....                                                     | 89  |
| 7.7   | Diskriminace na základě zdravotního postižení .....                                    | 90  |
| 8.    | PRÁVA DĚTÍ.....                                                                        | 92  |
| 8.1.  | Péče o ohrožené děti .....                                                             | 92  |
| 8.2.  | Děti ze sociálně vyloučených komunit.....                                              | 93  |
| 8.3.  | Násilí páchané na dětech a komerční sexuální zneužívání dětí .....                     | 94  |
| 8.4   | Spory o děti a výživné .....                                                           | 95  |
| 9.    | CIZINCI.....                                                                           | 97  |
| 9.1   | Základní trendy vývoje migrace v roce 2008 .....                                       | 97  |
| 9.2   | Nelegální migrace.....                                                                 | 98  |
| 9.3   | Problémy zdravotního pojištění některých kategorií cizinců ze třetích zemí, kteří..... | 99  |
|       | pobývají v ČR dlouhodobě .....                                                         | 99  |
| 9.4   | Přístup cizinců ze třetích zemí k zaměstnání a výdělečné činnosti, zelené karty .....  | 100 |
| 9.5.  | Negativní jevy spojené se žádostmi o udělení víz a pobyty na území ČR .....            | 101 |
| 9.6   | Správní vyhoštění a problémy s ním spojené .....                                       | 104 |
| 9.7.  | Integrace cizinců.....                                                                 | 104 |
| 10.   | UPRCHLÍCI A JINÉ OSOBY, KTERÉ POTŘEBUJÍ MEZINÁRODNÍ OCHRANU .....                      | 106 |
| 10.1. | Celková situace a trendy v oblasti azylu a poskytování ochrany v roce 2008.....        | 106 |
| 10.2. | Problémy azylové praxe .....                                                           | 107 |
| 10.3. | Zdravotní pojištění žadatelů o mezinárodní ochranu (regulační poplatky u lékaře).....  | 108 |
| 10.4. | Doplňková ochrana v praxi.....                                                         | 109 |
| III.  | ZÁVĚR.....                                                                             | 111 |